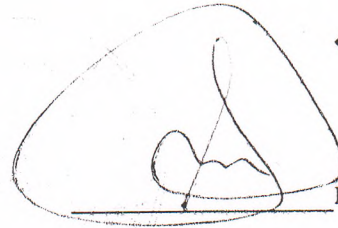

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Навчально-науковий інститут фізичної культури
Кафедра логопедії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

РЕКТОР

проф. Ю.О. Лянной

«   »   _____ 20__ р.

ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ

спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.01 Логопедія)

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

(Методика виховної роботи)

**«ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЗАСОБИ
НАВЧАННЯ ОСІБ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ»**

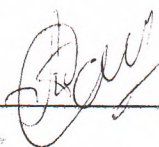
Суми – 2021

Розробники: Ласточкіна Олена Володимирівна – канд. пед. наук, старший викладач кафедри логопедії.

Програма підвищення кваліфікації розглянута і схвалена на засіданні кафедри логопедії.

Протокол № 13 від «30» березня 2021 р.

Завідувач кафедри
канд. пед. наук, професор
кафедри логопедії

А. І. Кравченко

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є дати слухачам теоретичні та практичні знання про основні різновиди та характеристичні особливості сучасних комп'ютерних технологій у ракурсі нормалізації процесу навчання осіб із порушеннями мовлення; розкрити організацію та зміст арсеналу комп'ютерних технологій для лого-корекційної роботи; сформувати у слухачів знання, уміння й навички з даної дисципліни.

Основними завданнями вивчення дисципліни є визначити головні теоретичні основи та практичні положення інформаційно-комунікаційних технологій та засобів навчання осіб з порушеннями мовлення; розкрити сутність, зміст та напрями використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та засобів навчання в роботі логопеда; показати особливості та специфіку застосування різних інформаційно-комунікаційних технологій та засобів навчання для дітей з порушеннями мовлення, враховуючи форми, методи й засоби логопедичного впливу; виділити вирішальну роль особистості логопеда в розвитку кожної окремої дитини.

2. Результати підвищення кваліфікації

	Програмовані результати навчання ОПП	Знати / Вміти
ПРЗ 1	Володіти знаннями про законодавчу базу щодо завдань, цілей, принципів, засад функціонування виховання підростаючого покоління в Україні. Називати міжнародні та законодавчі акти України в галузі охорони, захисту дитинства та забезпечення їх повноцінного розвитку	Знає інноваційні зміни в системі дошкільної, загальної середньої, позашкільної, вищої, післядипломної освіти відповідно до Закону України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про охорону дитинства», Концепції «Нова українська школа».
ПРЗ 2	Знати основи нормативно-правових засад, що	Знає основи нормативно-правових засад, що регламентують діяльність

	<p>регламентують діяльність освітніх закладів та інституцій, у яких здійснюється цілеспрямований виховний процес; напрями діяльності вихователя, педагога організатора, методиста, завуча, директора, їх функціональні обов'язки; права і обов'язки суб'єктів освітнього процесу; принципи адміністрування та управління; умови й передумови функціонування освітнього закладу</p>	<p>спеціальних закладів освіти щодо здійснення цілеспрямованого виховного процесу; напрями діяльності (адміністративна, методична, контролююча, проектна, освітня, виховна, фінансово-господарська тощо) вихователя, педагога-організатора, методиста, їх функціональні обов'язки; права і обов'язки суб'єктів освітнього процесу; принципи адміністрування та управління; умови й передумови функціонування спеціального закладу освіти</p>
ПРЗ 3	<p>Володіти знаннями про методи й підходи до аналізу та контролю стану виховної діяльності в освітніх установах, уміти здійснювати координацію діяльності методичних об'єднань класних керівників, вихователів закладів освіти, закладів позашкільної освіти, додаткової освіти та інших організацій і установ, які беруть участь у виховній діяльності</p>	<p>Знає основні завдання, форми, методи, засоби, методичне забезпечення виховного впливу на дітей з особливими потребами.</p>
ПРЗ 4	<p>Знати сучасні концепції, завдання, зміст, методи, організаційні форми і засоби процесу виховання; особливості та інструментарій психолого-педагогічного супроводу освітнього процесу</p>	<p>Знає основні положення методик переконання, педагогічного та емоційного стимулювання дітей з особливими потребами, особливості їх впровадження; сутності та специфіки організації та проведення виховної позакласної роботи в спеціальній школі тощо</p>
ПРЗ 9	<p>Знати про сучасні тенденції, закономірності розвитку технологій, методик процесу</p>	<p>Знає напрями педагогічної діагностики особистості, планування виховної роботи в спеціальній школі</p>

	виховання; сучасні наукові, методологічні та педагогічні засади, на яких побудовані методики підготовки та здійснення виховної роботи	
ПРУ 8	Уміти визначити напрям своєї діяльності, її конкретні цілі й завдання на кожному етапі виховної роботи, передбачати кінцевий результат; володіти методами визначення ефективності заходів, спрямованих на підвищення якості виховної роботи; уміти проектувати власну педагогічну систему у професійній діяльності	Вміє виявляти рівень вихованості учнів, розробляти її показники і критерії оцінки, застосовувати результати діагностики у процесі планування та проведення виховної роботи; Вміє розробляти плани, конспекти виховних заходів; правильно складати психолого-педагогічні характеристики на учня та групу учнів, визначати рівень розвитку вихованості Вміє складати різні види вимог, перспектив Вміє формувати моральну готовність до професійної діяльності; розробляти плани роботи гуртка, секції
ПРУ 12	Аналізувати стан і фактори впливу на розвиток теорії і практики виховання; диференціювати зміст роботи відповідно до різних об'єкт-суб'єктів виховної роботи та конкретної ситуації	Вміє аналізувати і доводити основні положення Концепції громадянського і національного виховання, основні завдання виховання учнів спеціальної школи; організовувати, проводити і аналізувати виховні заходи.
ПРУ 14	Проектувати виховну роботу за певним напрямом; розробляти плани виховної роботи	Вміє розробляти масові, групові, індивідуальні заходи; плани, конспекти виховних заходів; етичних бесід, дискусій, оцінки відповідних виховних заходів
ПРУ 15	Визначати пріоритетні проблеми у виховній практиці; застосовувати інновації у практичній роботі; здійснювати виховну роботу з урахуванням змін у	Вміє втілювати основні методи морального переконання, проводити і складати етичну бесіду і різні види дискусії; розрізняти види вимог, перспектив, визначати типові помилки при застосуванні заохочень і покарань; аналізувати основні

	нормативно-правових документах	методи педагогічного стимулювання в спеціальній школі
ПРУ 16	Використовувати теоретичні знання у вирішенні професійних завдань; орієнтуватись у системі інформації про різні групи населення, які потребують підтримки та допомоги; аналізувати ситуацію вихованця, визначати його потреби та рекомендувати можливі способи перевиховання; розробляти програми перевиховання	Вміє давати критичний аналіз виховного значення самопідготовки; складати план самопідготовки різних вікових груп; порівнювати динаміку працездатності учнів під час уроків і під час самопідготовки; диференційовано та індивідуально працювати з дитиною з особливими потребами; практично використовувати методи педагогічного стимулювання в спеціальній школі
ПРК 1	Самостійно аналізувати наукову літературу з педагогічних проблем; проводити вивчення особистості, виокремлювати та аналізувати вчинки та якості особистості; вдало вирішувати різноманітні конфліктні ситуації як у професійній діяльності, так і в особистому житті; аналізувати та об'єктивно оцінювати власну поведінку й особливості спілкування	Вміє реалізувати принципи взаємодії в команді (комунікації, довіри, відповідальності, емпатії тощо), у педагогічному та учнівському колективі та з представниками інших професійних груп. Вміє вдало вирішувати різноманітні конфліктні ситуації як у професійній діяльності, так і в особистому житті; аналізувати та об'єктивно оцінювати власну поведінку й особливості спілкування
ПРА 1.	Готовність до систематичного підвищення своєї професійно-педагогічної майстерності; володіння знаннями про способи професійного самовдосконалення; усвідомлення рівня власної діяльності, своїх здібностей, вміння бачити причини недоліків у своїй роботі; володіння	Вміє систематично підвищувати власну професійно-педагогічну майстерність; володіє знаннями про способи професійного самовдосконалення; усвідомлює рівень власної діяльності, своїх здібностей, вміння бачити причини недоліків у своїй роботі; володіє навичками самовдосконалення, вміннями використовувати механізм самооцінки власних досягнень у дослідницькій діяльності

	навичками самовдосконалення, вміння використовувати механізм самооцінки власних досягнень у дослідницькій діяльності	
--	--	--

3. Програма навчальної дисципліни

РОЗДІЛ I. СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Тема 1. Сучасні інформаційні технології: мережеві сервіси та онлайн-платформи навчання осіб із порушеннями мовлення.

Сутність інноваційних педагогічних методик. Роль інформаційних технологій у навчальному процесі. Засоби інформаційно-комунікаційних технологій. Використання інформаційних технологій у підготовці фахівців спеціальної освіти.

Тема 2. Загальна характеристика сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для логопедичного супроводу осіб із порушеннями мовлення.

Характеристика інтерактивного навчання в логопедії. Здійснення інтерактивного навчання на основі використання інформаційно-комунікаційних технологій. Комплексне застосування інтерактивних засобів навчання та логопедичного супроводу осіб із порушеннями мовлення.

РОЗДІЛ II.

ПРОГРАМОВО-ТЕХНІЧНІ СЕРВІСИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ОСІБ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ

Тема 3. Сучасні вітчизняні та близького зарубіжжя програмово-технічні розробки для освітнього процесу осіб із порушеннями мовлення.

Види комп'ютерних технологій для нормалізації мовлення осіб-логопатів. Діагностичні програми; програми для розробки дидактичного лого-корекційного матеріалу; корекційні; розвивальні (побудовані за принципом інтерактивних мультимедіа енциклопедій чи мультфільмів, наприклад, програмні видавництва «Кирилл и Мефодий»: різноманітні енциклопедії для дітей і безліч інтерактивних мультиплікаційних фільмів, зокрема, «Рыбка Фредди» та ін.); програми для візуалізації мовлення (виконують фізичний та логічний аналіз параметрів відтворюваних звуків); програми для розпізнавання мовлення (комп'ютерні програми, завдяки яких комп'ютер «розуміє» команди оператора та певним чином реагує на них; наприклад, російські програми «Magic Gooddy» і «Горыныч» та ін.); програми для розпізнавання параметрів звука (комп'ютерні програми, завдяки яких здійснюється аналіз фізичних параметрів звуків – висота, спектр, тембр, амплітуда, довжина мовленнєвого видиху та інші. Наприклад, програми «Speech Viewer» (розробка від IBM), а також «Визуальный тренажер произношения» (Білорусія); локальні програми (призначені для роботи на комп'ютері без використання комп'ютерних мереж); програми для інтернет мережі (комп'ютерні програми, що дозволяють працювати дистанційно з використанням глобальної мережі Інтернет).

Тема 4. Програмово-технічні розробки, що використовуються для логопедичного супроводу осіб із порушеннями мовлення у далекому зарубіжжі.

Операційні системи та програмне забезпечення. Прикладні комп'ютерні програми: текстовий, табличний, графічний редактори, програми створення презентацій та відеороликів. Глобальна мережа Інтернет. Хмарні технології для навчання. Соціальні мережі. Інтерактивне спілкування. Навчальні віртуальні середовища.

Тема 5. Проекти інформаційно-комунікаційних технологій для логопедичного супроводу та сучасні розробки на етапі провадження.

Характеристика сучасних логопедичних комп'ютерних технологій. Слухомовленнєвий комплекс «Живий звук». Слухомовленнєвий тренажер «Світ звуків». Навчально-програмний комплекс «Адаптація-Лого» для корекції мовленнєвих порушень. Комп'ютерна програма "zaikanie.net". Мовленнєві тренажери з автоматизації звуків. Українська жестова абетка. Комплекс вправ «Самоучка». Комп'ютерна програма «Вундеркінд» та «Вундеркінд з пелюшок».

4. Рекомендовані джерела інформації

Основна:

1. Гриценко В.І. Дистанційне навчання: теорія та практика / В.І.Гриценко, С.П.Кудрявцева, В.В.Колос, О.В.Веренич. – К. : Наукова думка, 2004. – 376 с.
2. Державна програма «Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці». Постанова КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ Від 7 грудня 2005 р. №1153.- 4 с.
3. Коджаспирова Г.М., Петров К.В. Технические средства обучения и методика их использования: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений, – М.: Изд.центр «Академия» 2007. – 256 с.
4. Кухаренко В.М. Дистанційне навчання: умови застосування. Дистанційний курс : навчальний посібник. 3-тє вид. / В.М.Кухаренко, О.В.Рибалко, Н.Г.Сиротенко. – Харків : НТУ «ХП», Торсінг, 2002. – 320 с.

5. Літнарівич Р.М. Практика по базам даних. – РІВМУРоЛ, Рівне, 2008. – 104 с.: <http://ena.lp.edu.ua.8080/handle/ntb/6179>.
6. Літнарівич Р.М. Комп'ютерні інформаційні технології та технічні засоби навчання. Лабораторний практикум / Р.М. Літнарівич., О.Б. Харченко. – МЕНУ, Рівне, 2009. – 231 с.: <http://ena.lp.edu.ua.8080/handle/ntb/6178>
7. Літнарівич Р.М. Практика по Excel. – ВМУРоЛ, Рівне, 2008. – 116 с.: <http://ena.lp.edu.ua.8080/handle/ntb/6180>
8. Літнарівич Р.М. Практика по Lotus Organizer. – ВМУРоЛ, Рівне, 2008. – 69 с.: <http://ena.lp.edu.ua.8080/handle/ntb/6181>
9. Морзе Н.В. Основи інформаційно-комунікаційних технологій. – К.: Видавнича група ВНУ, 2006. – 298 с.
10. Практикум для користувачів персональних комп'ютерів: [навч. посіб.] / М.М. Левшин, Ю.З. Прохур, Р.Я. Ріжняк, Т.В. Фурсикова. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2007. – 244 с.
11. Рамський Ю.С. Вивчення інформаційно-пошукових систем мережі Інтернет: [навч. посіб.] / Ю.С. Рамський, О.В. Резіна. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2004. – 60 с.
12. Холод О.М. Комунікаційні технології : Підручник. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 212 с.
13. Шеремет М. Сучасні комп'ютерні технології в логопедичній роботі / М. Шеремет, Г. Загурська // Педагогіка та методики: спеціальні. Збірник наукових статей НПУ імені М.П. Драгоманова. – Випуск 1. – К. : 2001. – С.183-192.
14. Wiley D.A. Learning object design and sequencing theory. – <http://davidwiley.com/papers/dissertation/.pdf>

Додаткова:

1. Актуальні проблеми навчання та виховання людей в інтегрованому освітньому середовищі у світлі реалізації Конвенції про права осіб з інвалідністю: тези доповідей XVII Міжнародної науково-практичної конференції, (м. Київ. — 22 листопада 2017 р.). Частина 1. — К.: Університет «Україна», 2017. — 355 с.
2. Аналіз навчально-методичних технологій, засобів та пристроїв для інклюзивної освіти / Маїк В.З., Дудок Т.Г., Опотяк Ю.В., Тимошик М.А. — С. 118-147.
3. Гуренко О.І. Застосування комп'ютерних тифлотехнологій та тифлозасобів у інклюзивному освітньому просторі університету / Гуренко О.І., Алексеева Г.М., Лопатіна Г.О., Кравченко Н.В. // Інформаційні технології і засоби навчання. — Т. 61, №5. — 2017. — С. 61-75.
4. Засенко В.В. Використання інформаційних технологій в умовах спеціального та інклюзивного навчання дітей зі слухомовленнєвими порушеннями / Засенко В.В. ; Колупаєва А.А., Мороз Б.С., Овсяник В.П.
5. Застосування комп'ютерних технологій в освіті дітей з особливими можливостями. — 27 с.
6. Кут В.І. Інформаційні технології систем дистанційного навчання осіб з особливими потребами. — Дисертаційне дослідження. — 2013.
7. Пасічник В. Специфіка освітніх процесів осіб з особливими потребами та їх інформаційно-технологічний супровід / В. Пасічник, Т. Шестакевич. — 3 с.
8. Пупишева В.Я. Інноваційні технології у навчанні осіб з обмеженими фізичними можливостями. — <http://ap.uu.edu.ua/article/4>
9. Сучасні засоби ІКТ підтримки інклюзивного навчання : навчальний посібник / [А. В. Гета, В. М. Заїка, В. В. Коваленко та ін.] ; за заг. ред. Ю. Г. Носенко. — Полтава : ПУЕТ, 2018. — 261 с.
10. Яковенко О. Є. Особливості розробки інформаційної асистивної технології навчання осіб з особливими потребами / О. Є. Яковенко, П. С. Носов, М.С.Сафонов // Сучасні технології в машинобудуванні = Modern technologies in mechanical engineering : зб. наук. пр. — Харків : НТУ «ХПІ», 2016. — Вип. 11. — С. 314-320.